

Complexnummer: 520200

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Borchgrave

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

520201, 520202

Woonplaats

Heerde

Gemeente

Heerde

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdobject

Kerkdijk 2, 8181 RP te Heerde

Complexomschrijving

Inleiding

COMPLEX bestaande uit de samenstellende onderdelen van VILLA en vaste BRUG behorende bij het voormalige landgoed Borchgrave. De villa, die zich midden op het terrein bevindt, kreeg eind 19de eeuw een tweede bouwlaag die echter begin deze eeuw weer is afgebroken. Door de aanleg van de Kerkdijk, die een belangrijke functie als uitvalsweg ging vervullen, is de ingang tot het perceel aan de achterzijde komen te liggen en is ook de brug verplaatst. In deze situatie wordt vanaf de straatzijde de achterzijde als voorgevel ervaren. De brug, over een evenwijdig aan de straat lopende sloot, ontsluit het terrein.

Het perceel, waarop behalve de villa en de brug enkele bomen van hoge ouderdom voorkomen, is zuidoostelijk gelegen van het dorp Heerde, en wordt hiervan gescheiden door het Apeldoorns Kanaal.

Waardering

Complex van VILLA met BRUG

- Van architectuurhistorisch belang vanwege de goed bewaard gebleven hoofdvorm, de detaillering en materiaalgebruik van de complex-onderdelen villa en brug.

- Van stedenbouwkundig belang vanwege de ligging aan de Kerkdijk die de belangrijke verbinding vormt met het dorp Veessen en vanwege zijn ligging aan de noordzijde van het Apeldoorns Kanaal.
- Van cultuurhistorisch belang omdat de villa met brug deel uitmaakte van het landgoed Borchgrave.

Monumentnummer*: 520201

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	11 december 2001
Kadaster deel/nr	82972/198

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Heerde	Heerde	Gelderland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Heerde	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Heerde	P			254

Omschrijving**

Omschrijving

Woonhuis van het type VILLA gebouwd in een neo-classicistische stijl in 1863 en in 1903 verbouwd. De villa is gelegen op een nagenoeg vierkante plattegrond en wordt gedekt door een met gesmoorde Tuile du Nordpannen belegd, met zink platgedekt omlopend schilddak. De kepers zijn door zinkslabben afgedicht. Op het van geprofileerde bakgoten voorziene dak komen twee schoorstenen voor. De vier dakvlakken zijn alle voorzien van dakramen of dakkapellen. Het eenlaagse gebouw bezit in de voor- en achtergevel een, het dakschild doorbrekende middenrisaliet. De linker zijgevel is later, deels in het dakvlak doorgebroken, hoger opgetrokken. Kenmerkend voor de in neo-classicistische stijl uitgevoerde villa zijn de symmetrisch ingedeelde, crèmekleurig geheel gepleisterde gevels die rusten op een hardstenen plint; de hoeken zijn voorzien van hoekpilasters waarvan de casementen zijn ingevuld met terra-cotta bladornamentatie waarin een leeuwepop. De gevels worden door een omlopende, alleen in de linker zijgevel onderbroken gekorniste fries afgesloten. Boven de T-schuiframen bekronen terra-cotta bladornamenten waarin een kopje, de raamljsten van de afgeronde bovenhoeken van de vensters, behoudens die in de voorgevel. De villa is aan vier zijden door een grindpad omgeven.

Als VOORGEVEL wordt de oorspronkelijke zijde met de entree beschouwd, die tegenwoordig van de weg is afgekeerd. De gevel telt vijf vensterassen waarbij de in het dakvlak doorgestoken risalerende middenas die de entree en balkon insluit, het meest opvallende element betreft. De drie treden tellende hardstenen verhoging van het bordes voor de dubbele paneelvoordeur beslaat de breedte van het risaliet en loopt visueel over in de hardstenen plint van de gevels die door een waterlijst wordt beëindigd. Het deurkozijn rust op hardstenen neuten en dito dorpel en omlijst het bovenlicht. Dit wordt door een plantaardig terra-cotta ornament schouderboogvormig en eindigend in een druivetros, afgesloten. Ter weerszijden van de deur bevinden zich twee pilasters met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

casementen die bovenaan zijn uitgerust met eveneens in terra-cotta uitgevoerde balkonconsolen van gekrulde bladeren waartussen zich een kopje bevindt. Het boven de deur gelegen balkon bevat een rijk bewerkt smeedijzeren hek. Op het balkon sluiten dubbele deuren aan die tesamen met twee bovenlichten door een geprofileerde deurlijst van het type dat ook de vensters omvat wordt omsloten. De hoeken van de geveltop worden door dubbele pilasters geflankeerd. Een gesneden windveer beëindigt de topgevel. Links en rechts van het risaliet bevinden zich in het dakschild moderne zorgvuldig geplaatste dakkapellen. Ter weerszijden van de deurpartij komen twee aan elkaar identieke T-schuiframen voor die rusten op de waterlijst van de plint.

De LINKER ZIJGEVEL bevat in de eerste bouwlaag links een venster van het hier in het algemene deel van de omschrijving beschreven type met terra cotta ornamentatie, als bekroning van de raamomlijsting. De omlijsting van de via een hardstenen trapje bereikbare dubbele deur rechts, is hieraan identiek. In de (moderne) gevel onder het opgewipte dak komen twee gekoppelde ramen met bovenlichten voor. Laag in het rechter dakschild is een schoorsteen aanwezig.

De ACHTERGEVEL bevat vijf vensterassen, waarvan de middelste twee deuren naar achter zijn geplaatst en zich onder een balkon bevinden dat door hoekkolommen op een sokkel, rustend op een hardstenen bordes, wordt ondersteund. De haaks op de gevel staande zijkanten van het bordes zijn door vensters met meerruits ramen ingevuld. In het linker muurvlak is een stichtingssteen aangebracht: '30 MEI 1863'. De naar achter geplaatste glasdeuren zijn in een identieke omlijsting met bekroning gevat als de voordeur. De twee vensters aan weerszijden van de gevel zijn van het standaardtype. Het balkonhek wijkt in details af van dat in de voorgevel, evenals de gevel van de verdieping van de doorgestoken risaliet die hier in een verdiept veld twee ramen bevat met ronde hoeken. De aan de voorgevel identieke topgevel bevat een smeedijzeren bekroning. In plaats van dakkapellen komt hier in de dakschilden links en rechts een dakraam voor.

De RECHTERGEVEL bevat links en rechts (boven een kelderraampje) een venster van het standaardtype. Ter weerszijden van de middenas bevindt zich een klein steekraampje. Links hiervan een afwijkend type paneeldeur met 3x2 ruitjes die beneden is voorzien van een zware geprofileerde weldorpel. Precies boven het midden van de twee genoemde kleine raampjes is een langgerekt venster met schuifraam geplaatst. De drie genoemde ramen in de middenas van de gevel rusten op een hardstenen dorpel.

Het INTERIEUR waarvan de ruimtelijke indeling slechts kleine wijzigingen heeft ondergaan is goed bewaard gebleven en bezit enkele waardevolle onderdelen. Centraal in het pand is de grote hall met ruime bordestrap naar boven gelegen, waarop in de hoeken kamers aansluiten. Aan de voorzijde wordt deze voorafgegaan door een grote vestibule met deuren, stucplafond en op de in spiegels verdeelde muren in stucco voorstellingen van onder meer landbouwwerktuigen die zich onder het plafond over de muren voortzetten als stucrelief van klosjes. De achterkamer bezit dubbele tuindeuren en marmeren schouw. Alleen de vensters in de achtergevel bevatten nog binnenluiken; sommige niervormige vensterbanken worden door rijkbewerkte consolen ondersteund. Het stucplafond van de hall was oorspronkelijk open en bood vanaf de hall van de verdieping, afgescheiden door een hekwerkje, zicht op de beneden hall. De kelder is door troggewelven overkluisd.

Waardering

VILLA in neo-classicistische stijl

- Van architectuurhistorisch belang als goed voorbeeld van een villa met in in- en exterieur esthetische kwaliteiten zoals gave verhoudingen, fraaie detailleringen in vormgeving en materiaalgebruik.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- Van stedenbouwkundig belang vanwege de ligging aan de Kerkdijk die de belangrijke verbinding vormt met het dorp Veessen en aan de noordzijde van het Apeldoorns Kanaal is gesitueerd.

- Van cultuurhistorisch belang omdat de villa deel uitmaakte van het landgoed Borchgrave.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

Monumentnummer*: 520202

Status rijksmonument
Inschrijving register* 11 december 2001
Kadaster deel/nr 82973/1

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Heerde Heerde Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Heerde

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Heerde P 254

Omschrijving**

Omschrijving

BRUG ondersteund door een segmentboog, geslagen over een brede sloot waarvan de gemetselde landhoofden in het talud ingrijpen. De brug met betonnen brugdek ligt in het verlengde van de middenas van de verderop gelegen villa. Vanaf de straatzijde zwenkt de borstwering aan beide zijde van de brug in. De op een stenen plint rustende, door ijzeren balusters gevormde borstwering wordt door een ijzeren dekplaat afgedekt. De brugleuningen worden aan de straatzijde voorafgegaan door lage vierkante ijzeren kolommen bestaand uit een basement en een sokkel met kussenmotief en die tentdakvormig beëindigd. Aan de villazijde is deze kolom hoger en wordt door een moderne lantaarn bekroond. De segmentboogvormige zijanten van de brug zijn gecementeerd.

Waardering

BRUG

- Van architectuurhistorische waarde vanwege de zorgvuldige detaillering en materiaalgebruik.
- Van ensemblewaarde als onderdeel van een historisch gegroeid landschappelijk gebied waarin de brug een beeldbepalende rol speelt. Het object heeft een ensemblewaarde in relatie met de villa.
- Van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een landschappelijke ontwikkeling.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Weg- en waterbouwkundige werken Brug(C) Verkeersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument